

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Marea Cameră)

5 martie 2024*

„Recurs – Cooperarea în materie de aplicare a legii – Regulamentul (UE) 2016/794 –
Articolul 49 alineatul (3) și articolul 50 – Protecția datelor cu caracter personal –
Prelucrarea ilegală a datelor – Procedură penală inițiată în Slovacia împotriva recurentului –
Expertiză realizată de Agenția Uniunii Europene pentru Cooperare în Materie de Aplicare a Legii
(Europol) în vederea efectuării cercetărilor – Extragerea de date din telefoane mobile și dintr-un
suport de stocare USB care aparțin recurentului – Divulgarea acestor date – Prejudiciu moral –
Acțiune în despăgubire – Natura răspunderii extracontractuale”

În cauza C-755/21 P,

având ca obiect un recurs formulat în temeiul articolului 56 din Statutul Curții de Justiție a
Uniunii Europene, introdus la 8 decembrie 2021,

Marián Kočner, cu domiciliul în Bratislava (Slovacia), reprezentat de M. Mandzák și M. Para,
advokáti,

recurent,

cealaltă parte din procedură fiind:

Agenția Uniunii Europene pentru Cooperare în Materie de Aplicare a Legii (Europol),
reprezentată de A. Nunzi, în calitate de agent, asistat de M. Kottmann și G. Ziegenhorn,
Rechtsanwälte,

pârâtă în primă instanță,

susținută de:

Republica Slovacă, reprezentată inițial de S. Ondrášiková, ulterior de E.V. Drugda și
S. Ondrášiková, în calitate de agenți,

intervenientă în recurs,

Regatul Spaniei,

intervenient în primă instanță,

CURTEA (Marea Cameră),

* Limba de procedură: slovacă.

compusă din domnul K. Lenaerts, președinte, domnul L. Bay Larsen, vicepreședinte, domnul A. Arabadjiev, doamna A. Prechal, domnii E. Regan, F. Biltgen și N. Piçarra și doamna O. Spineanu-Matei (raportoare), președinți de cameră, domnii S. Rodin și P. G. Xuereb, doamna L. S. Rossi, domnul N. Wahl, doamna I. Ziemele și domnii J. Passer și D. Gratsias, judecători,

avocat general: domnul A. Rantos,

grefier: domnul A. Calot Escobar,

având în vedere procedura scrisă,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 15 iunie 2023,

pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Prin recursul formulat, domnul Marián Kočner solicită anularea Hotărârii Tribunalului Uniunii Europene din 29 septembrie 2021, Kočner/Europol (T-528/20, denumită în continuare „hotărârea atacată”, EU:T:2021:631), prin care acesta i-a respins cererea întemeiată pe articolul 268 TFUE având ca obiect repararea prejudiciilor pe care pretinde că le-ar fi suferit din cauza divulgării de către Agenția Uniunii Europene pentru Cooperare în Materie de Aplicare a Legii (Europol) a unor date cu caracter personal și a includerii de către Europol a numelui său pe „listele de mafioți”.

Cadrul juridic

- 2 Potrivit considerentelor (23), (45), (56), (57) și (65) ale Regulamentului (UE) 2016/794 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 mai 2016 privind Agenția Uniunii Europene pentru Cooperare în Materie de Aplicare a Legii (Europol) și de înlocuire și de abrogare a Deciziilor 2009/371/JAI, 2009/934/JAI, 2009/935/JAI, 2009/936/JAI și 2009/968/JAI ale Consiliului (JO 2016, L 135, p. 53):

„(23) În scopul prevenirii și combaterii criminalității care se încadrează în domeniul de aplicare al obiectivelor sale, este necesar ca Europol să dețină informațiile cât mai complete și mai actualizate posibil. Prin urmare, Europol ar trebui să fie în măsură să prelucreze datele pe care i le furnizează statele membre, [...]

[...]

(45) Pentru a garanta securitatea datelor cu caracter personal, Europol și statele membre ar trebui să pună în aplicare măsurile tehnice și organizatorice necesare.

[...]

(56) Europol ar trebui să se supună normelor generale privind răspunderea contractuală și necontractuală [a se citi «extracontractuală»] aplicabile instituțiilor, agențiilor și organismelor Uniunii [Europene], cu excepția normelor privind răspunderea pentru prelucrarea ilegală a datelor.

(57) Pentru persoana fizică în cauză poate fi neclar dacă prejudiciul pe care l-a suferit în urma prelucrării ilegale a datelor este cauzat de acțiunea Europol sau de cea a unui stat membru. Prin urmare, Europol și statul membru în care s-a produs evenimentul care a generat prejudiciul ar trebui să fie răspunzător în solidar.

[...]

(65) Europol prelucrează date care necesită o protecție specială, întrucât conțin informații sensibile neclasificate și informații UE clasificate. Prin urmare, Europol ar trebui să stabilească norme privind confidențialitatea și prelucrarea unor astfel de informații. Normele de protecție a informațiilor UE clasificate ar trebui să fie în concordanță cu Decizia 2013/488/UE a Consiliului [din 23 septembrie 2013 privind normele de securitate pentru protecția informațiilor UE clasificate (JO 2013, L 274, p. 1)].”

3 Articolul 2 din acest regulament, intitulat „Definiții”, prevede:

„În sensul prezentului regulament:

[...]

(h) «date cu caracter personal» înseamnă orice informație privind o persoană vizată;

(i) «persoană vizată» înseamnă o persoană fizică identificată sau identificabilă, o persoană identificabilă fiind o persoană care poate fi identificată, direct sau indirect, în special prin referire la un element de identificare cum ar fi un nume, un număr de identificare, date de localizare sau un identificator online, sau la unul sau mai multe elemente specifice identității fizice, fiziologice, genetice, psihice, economice, culturale sau sociale ale persoanei respective;

[...]

(k) «prelucrare» înseamnă orice operațiune sau set de operațiuni efectuate asupra datelor cu caracter personal sau seturilor de date cu caracter personal, cu sau fără utilizarea de mijloace automatizate, cum ar fi colectarea, înregistrarea, organizarea, structurarea, stocarea, adaptarea sau modificarea, extragerea, consultarea, utilizarea, dezvăluirea prin transmitere, diseminarea sau punerea la dispoziție în orice alt mod, alinierea sau combinarea, restricționarea, ștergerea sau distrugerea;

[...]”

4 Articolul 3 din regulamentul menționat, intitulat „Obiective”, prevede la alineatul (1):

„Europol susține și consolidează activitatea autorităților competente ale statelor membre și cooperarea acestora pentru prevenirea și combaterea criminalității grave care afectează două sau mai multe state membre, a terorismului și a formelor de criminalitate ce aduc atingere unui interes comun care face obiectul unei politici a Uniunii [...].

- 5 Articolul 17 din același regulament, intitulat „Surse de informații”, prevede la alineatul (1):
„Europol poate prelucra doar informațiile care i-au fost furnizate:
(a) de către statele membre, în conformitate cu dreptul intern al acestora și cu articolul 7;
[...]”
- 6 Articolul 18 din Regulamentul 2016/794, intitulat „Scopurile activităților de prelucrare a informațiilor”, prevede la alineatul (1):
„În măsura în care este necesar pentru îndeplinirea obiectivelor sale, astfel cum sunt prevăzute la articolul 3, Europol poate prelucra informații, inclusiv date cu caracter personal.”
- 7 Articolul 28 din acest regulament, intitulat „Principii generale privind protecția datelor”, prevede la alineatul (1):
„Datele cu caracter personal sunt:
(a) prelucrate în mod corect și în conformitate cu dispozițiile legale;
(b) colectate în scopuri specificate, explicite și legitime și nu sunt prelucrate ulterior într-un mod incompatibil cu scopurile respective. [...]
[...]
(f) prelucrate într-un mod care asigură securitatea corespunzătoare a datelor cu caracter personal.”
- 8 Articolul 32 din regulamentul amintit, intitulat „Securitatea prelucrării”, prevede la alineatul (1):
„Europol pune în aplicare măsuri tehnice și organizatorice corespunzătoare pentru a proteja datele cu caracter personal împotriva distrugerii accidentale sau ilegale, a pierderii accidentale sau a dezvăluirii, a modificării și a accesării neautorizate sau a oricărei alte forme neautorizate de prelucrare.”
- 9 Articolul 38 din același regulament, intitulat „Responsabilitatea în domeniul protecției datelor”, prevede la alineatele (4), (5) și (7):
„[...]”
(4) Responsabilitatea pentru respectarea principiilor prevăzute la articolul 28 alineatul (1) literele (a), (b), (c), (e) și (f) aparține Europol.
(5) Responsabilitatea pentru legalitatea transferului de date aparține:
(a) statului membru care a furnizat datele cu caracter personal Europol;
(b) Europol, în cazul datelor cu caracter personal furnizate de Europol către statele membre [...]
[...]

(7) Europol este responsabilă pentru toate operațiunile de prelucrare a datelor pe care le efectuează, [...].”

- 10 Articolul 49 din Regulamentul 2016/794, intitulat „Dispoziții generale privind răspunderea și dreptul la despăgubiri”, prevede la alineatul (3):

„Fără a aduce atingere articolului 49, în cazul răspunderii necontractuale [a se citi «extracontractuale»], Europol, în conformitate cu principiile generale comune legislațiilor statelor membre, repară orice prejudiciu cauzat de departamentele sale sau de membrii personalului său în îndeplinirea îndatoririlor acestora.”

- 11 Articolul 50 din acest regulament, intitulat „Răspunderea pentru prelucrarea incorectă a datelor cu caracter personal și dreptul la despăgubiri”, prevede:

„(1) Orice persoană care a suferit un prejudiciu ca urmare a unei operațiuni ilegale de prelucrare a datelor are dreptul de a primi despăgubiri pentru prejudiciul suferit, fie de la Europol, în conformitate cu articolul 340 [TFUE], fie de la statul membru unde s-a produs evenimentul care a generat prejudiciul, în conformitate cu dreptul său intern. Persoana în cauză introduce o acțiune împotriva Europol în fața Curții de Justiție a Uniunii Europene sau o acțiune împotriva statului membru în fața instanței naționale competente din statul membru respectiv.

(2) Orice litigiu între Europol și statele membre privind răspunderea finală pentru despăgubirile acordate unei persoane fizice în conformitate cu alineatul (1) este înaintat consiliului de administrație, care îl soluționează cu o majoritate de două treimi din membrii săi, fără a aduce atingere dreptului de contestare a respectivei decizii în conformitate cu articolul 263 [TFUE].”

Istoricul litigiului

- 12 Istoricul cauzei, expus la punctele 1-16 din hotărârea atacată, poate fi rezumat în scopul prezentei proceduri după cum urmează.
- 13 În cadrul unei anchete efectuate de autoritățile slovace în urma asasinării în Slovacia, în cursul lunii februarie 2018, a unui jurnalist și a logodnicei sale, Europol, la cererea Národná kriminálna agentúra (Agenția Națională de Combatere a Criminalității, Slovacia) (denumită în continuare „NAKA”), a sprijinit aceste autorități prin extragerea datelor stocate, pe de o parte, pe două telefoane mobile care ar fi aparținut recurentului (denumite în continuare „telefoanele mobile în cauză”) și care i-au fost predate de NAKA la 10 octombrie 2018 și, pe de altă parte, pe un suport de stocare USB.
- 14 La 21 iunie 2019, Europol a comunicat NAKA rapoartele științifice definitive referitoare la operațiunile efectuate cu privire la telefoanele mobile în cauză.
- 15 Potrivit Europol, anterior comunicării rapoartelor, la 23 octombrie 2018, această agenție a predat NAKA un hard-disk care conținea datele criptate extrase în special din aceste telefoane mobile și, la 13 februarie 2019, Europol a predat NAKA telefoanele mobile.
- 16 Ca probă a acestor predări, Europol a furnizat copia unui proces-verbal cu antetul oficial al NAKA, datat 23 octombrie 2018, având numărul de referință PPZ-203/NKA-PZ-ZA-2018 și semnat de șeful echipei de anchetă, A, precum și copia unui formular de predare-primire de

probe, datat 13 februarie 2019, având același număr de referință, care enumera în special telefoanele mobile în cauză și era semnat atât de cel care a predat probele, cât și de cel care le-a primit.

17 Acest proces-verbal din 23 octombrie 2018 avea următorul cuprins:

„Astăzi, 23 octombrie 2018, la ora 1:30, mi-a fost predat un disc extern HDD de culoare neagră care conține rezultatele provizorii ale anchetei Europol, recuperat prin deciziile din 8 octombrie 2018 și din 10 octombrie 2018. Discul extern menționat a fost adus personal de angajatul B al Europol de la sediul Europol din Haga [Țările de Jos].

Discul în cauză conține rezultate provizorii sub forma unor achiziții și extrageri de memorie pentru probele 1Z (doar cartela SIM), 2Z, 3Z, 4Z (doar cartela SIM), 5Z, 6Z, 7Z, 8Z, 1K, 2K.

Conținutul discului HDD amintit este protejat printr-o parolă care mi-a fost comunicată.”

18 În ceea ce privește suportul de stocare USB, NAKA a solicitat, la 17 octombrie 2018, asistența Europol, printre altele, pentru examinarea datelor conținute în acesta.

19 Raportul Europol din 13 ianuarie 2019 (denumit în continuare „raportul Europol”), transmis NAKA la 14 februarie 2019, menționează, sub titlul „Context (istoric)”, că „[recurentul] se află în detenție de la data de 20 iunie 2018 sub suspiciunea săvârșirii unei infracțiuni financiare. Numele său este printre altele direct legat de «așa-numitele liste de mafioți» și de «Panama Papers»”.

20 La 1 aprilie 2019, autoritățile penale slovace au utilizat informațiile conținute în telefoanele mobile în cauză în cadrul unei proceduri penale inițiate împotriva recurentului. De asemenea, dintr-un proces-verbal al serviciilor de poliție slovace din 18 iunie 2019 ar reieși că aceste autorități au efectuat o analiză completă a datelor conținute în aceste telefoane.

21 În plus, diverse articole de presă, precum și site-uri internet, printre care cel al unei rețele internaționale de jurnaliști de investigație, au raportat un volum foarte mare de informații referitoare la recurent provenite în special din telefoanele mobile în cauză și au pus aceste informații la dispoziția publicului. Mai exact, la 20 și la 29 mai 2019, mai multe articole de presă au menționat datele provenite din aceste telefoane. De asemenea, la 19 mai 2020, un site internet a publicat o selecție de documente referitoare la recurent și cu precădere transcrieri ale comunicațiilor intime schimbate între acesta și o prietenă prin intermediul unui serviciu de mesagerie criptată și conținute în telefoanele amintite. Această selecție a fost utilizată de presa slovacă la 21 mai 2020.

22 Prin scrisoarea din 4 mai 2020, recurentul a solicitat Europol, în temeiul articolului 50 alineatul (1) din Regulamentul 2016/794, plata unei despăgubiri în cuantum de 100 000 de euro pentru repararea prejudiciului moral pe care consideră că l-a suferit, în două privințe, ca urmare a încălcării dreptului la respectarea vieții sale private și de familie. Acest prejudiciu ar rezulta, pe de o parte, din publicarea în presă și pe internet a unor date cu caracter personal, în special din publicarea transcrierilor comunicațiilor sale cu caracter intim și sexual. Pe de altă parte, prejudiciul menționat ar decurge din includerea numelui său pe „listele de mafioți”, ca pretinsă urmare a raportului Europol, întrucât presa a relatat acest lucru în urma scurgerilor de informații, menționate la punctul 13 din prezenta hotărâre, privind dosarul întocmit în procedura penală națională referitoare la asasinarea jurnalistului și a logodnicei sale, dosar care includea acest raport.

- 23 În urma anchetei efectuate de autoritățile slovace, amintită la punctul 13 din prezenta hotărâre, recurentul a fost urmărit penal pentru complicitate la acest asasinat în calitate de comanditar.
- 24 La 3 septembrie 2020, instanța slovacă competentă l-a achitat pe recurent în primă instanță. La 15 iunie 2021, Najvyšší súd Slovenskej republiky (Curtea Supremă a Republicii Slovace) a anulat hotărârea primei instanțe și a trimis cauza spre rejudecare.

Procedura în fața Tribunalului și hotărârea atacată

- 25 Prin cererea introductivă depusă la grefa Tribunalului la 18 august 2020, recurentul a introdus o acțiune întemeiată pe articolele 268 și 340 TFUE, precum și pe articolul 50 alineatul (1) din Regulamentul 2016/794 pentru a obține repararea prejudiciilor morale pe care consideră că le-a suferit ca urmare a acțiunilor Europol. În cadrul primului capăt de cerere, el a solicitat o despăgubire în cuantum de 50 000 de euro pentru repararea prejudiciului pe care l-a suferit ca urmare a divulgării unor date cu caracter personal provenite din telefoanele mobile în cauză, date care ulterior au fost publicate pe internet și preluate de presa slovacă. Această divulgare a unor date cu caracter personal a adus atingere onoarei și reputației sale profesionale, dreptului la respectarea vieții private și de familie, precum și a secretului comunicațiilor, care sunt garantate de articolul 7 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (denumită în continuare „carta”). În cadrul celui de al doilea capăt de cerere, recurentul a solicitat o despăgubire în același cuantum pentru repararea prejudiciului pe care l-a suferit ca urmare a includerii de către Europol a numelui său pe „listele de mafioți”.
- 26 Prin hotărârea atacată, mai întâi, după ce a examinat cauzele de inadmisibilitate invocate de Europol cu privire la primul capăt de cerere al recurentului, Tribunalul a considerat că acest capăt de cerere era admisibil numai în măsura în care prin acesta recurentul se prevala de un prejudiciu moral rezultat din pretinsa divulgare de către Europol a transcrierilor conversațiilor cu caracter intim și sexual dintre el și prietena sa, provenite din telefoanele mobile în cauză. În această privință, Tribunalul a considerat că, în ceea ce privește întinderea prejudiciului pretins, deși recurentul reproșa Europol că a divulgat un volum mare de date cu caracter personal provenite din aceste telefoane, doar divulgarea acestor transcrieri era susținută de mijloace de probă scrise, spre deosebire de pretinsa divulgare a unor fotografii „de natură strict confidențială”, în unele dintre ele această prietenă apărând dezbrăcată.
- 27 În continuare, pe fond, Tribunalul a respins acest prim capăt de cerere astfel delimitat. În primul rând, Tribunalul a considerat, la punctele 58-91 din hotărârea atacată, că recurentul nu a făcut „proba existenței unei legături de cauzalitate suficient dovedite” între prejudiciul pretins și un eventual comportament al Europol. În special, recurentul nu a demonstrat că divulgarea datelor conținute în telefoanele mobile în cauză sau a transcrierilor conversațiilor dintre recurent și prietena sa era imputabilă Europol.
- 28 În al doilea rând, la punctele 92-95 din această hotărâre, Tribunalul a considerat că această concluzie, care se întemeia pe faptul că nu i se putea imputa Europol divulgarea datelor în cauză, nu era infirmată nici de considerentul (57), nici de articolul 49 alineatul (3), nici de articolul 50 din Regulamentul 2016/794, de care se prevala recurentul.
- 29 În această privință, pe de o parte, Tribunalul a statuat, la punctele 93-95 din hotărârea atacată, că articolul 49 alineatul (3) și articolul 50 alineatul (1) din Regulamentul 2016/794 se limitau la a preciza că, în cazul răspunderii extracontractuale și în special al răspunderii rezultate din

operațiuni de prelucrare ilegală a datelor, Europol trebuia să repare orice prejudiciu cauzat de departamentele sale sau de membrii personalului său în îndeplinirea îndatoririlor acestora, în conformitate cu condițiile stabilite la articolul 340 TFUE. Or, potrivit Tribunalului, aceste condiții nu erau îndeplinite în speță. Pe de altă parte, Tribunalul a amintit că, deși, într-adevăr, în considerentul (57) al Regulamentului 2016/794 se afirmă în esență că Europol și statul membru în care s-a produs prejudiciul ce rezultă dintr-o prelucrare ilegală a datelor efectuată de această agenție sau de acest stat membru sunt răspunzătoare în solidar pentru acest prejudiciu, era totuși necesar să se constate că acest mecanism de solidaritate nu își găsește expresia sau temeiul în dispozițiile acestui regulament. În plus, acesta a subliniat că, potrivit jurisprudenței Curții, preambulul unui act al Uniunii nu are valoare juridică obligatorie și nu poate fi invocat pentru a deroga chiar de la dispozițiile actului în cauză. Astfel, Tribunalul a apreciat că „considerentul (57) al Regulamentului 2016/794 nu poate crea o răspundere solidară care să oblige Europol în speță”.

- 30 În consecință, Tribunalul a respins primul capăt de cerere ca nefondat, considerând că nu era necesar să examineze dacă erau îndeplinite celelalte condiții de angajare a răspunderii extracontractuale a Uniunii.
- 31 În ceea ce privește al doilea capăt de cerere, privind repararea prejudiciului pretins suferit ca urmare a includerii de către Europol a numelui recurentului pe „listele de mafioți”, Tribunalul a constatat, la punctele 102 și 105 din hotărârea atacată, că nu s-a stabilit că aceste liste ar fi fost întocmite și păstrate de o instituție a Uniunii, în sensul articolului 340 al doilea paragraf TFUE, în special de Europol, și că această concluzie nu era contrazisă nici de considerentul (57), nici de articolul 49 alineatul (3) și nici de articolul 50 din Regulamentul 2016/794, pentru aceleași motive ca acelea enunțate la punctele 92-95 din hotărârea atacată și rezumate la punctul 29 din prezenta hotărâre.
- 32 În plus, Tribunalul a precizat, la punctele 106-109 din hotărârea atacată, că, presupunând că al doilea capăt de cerere „trebuie înțeles în sensul că Europol este criticat pentru că s-a aflat la originea evoluției calificativelor utilizate de presa slovacă în privința recurentului, întrucât acesta din urmă nu a mai fost apoi prezentat ca fiind un «antreprenor controversat», ci «un mafiot» sau «o persoană care figurează pe listele de mafioți»”, și acest capăt de cerere se dovedea a fi nefondat. În această privință, Tribunalul a considerat în special că recurentul nu a furnizat nicio dovadă de natură să demonstreze că informațiile publicate în presa slovacă proveneau din raportul Europol sau de natură să stabilească corespunzător cerințelor legale o legătură de cauzalitate între scurgerea acestui raport și faptul că presa slovacă a modificat, începând cu anul 2019, modul în care îl califica pe recurent. Pretinsa coincidență temporală ar fi contrazisă de elemente de probă furnizate atât de reclamant, cât și de Europol, din care reieșea că, cu mult înainte de începutul anului 2019, presa slovacă îl prezenta ocazional pe recurent ca fiind un „mafiot”, ceea ce ar exclude posibilitatea ca această prezentare să își aibă originea în scurgerea dosarului penal național care îl privea pe reclamant și care conținea acest raport.
- 33 În consecință, Tribunalul a respins ca nefondat al doilea capăt de cerere, precum și acțiunea în totalitate.

Procedura în fața Curții și concluziile părților

- 34 Prin actul depus la grefa Curții la 8 decembrie 2021, recurentul a formulat recurs împotriva hotărârii atacate.

- 35 Prin recursul formulat, recurentul solicită Curții:
- anularea hotărârii atacate;
 - trimiterea cauzei spre rejudecare Tribunalului și
 - soluționarea cererii privind cheltuielile de judecată în cadrul procedurii principale.
- 36 Europol solicită Curții:
- respingerea recursului și
 - obligarea recurentului la plata cheltuielilor de judecată.
- 37 Prin decizia președintelui Curții din 1 aprilie 2022, a fost admisă cererea de intervenție în susținerea concluziilor Europol formulată de Republica Slovacă.

Cu privire la recurs

- 38 În susținerea recursului formulat, recurentul invocă șase motive. Primele patru motive privesc respingerea primului capăt de cerere, referitor la repararea prejudiciului moral suferit ca urmare a divulgării publice a unor date cu caracter personal provenite din telefoanele mobile în cauză. Al cincilea și al șaselea motiv privesc respingerea celui de al doilea capăt de cerere, referitor la repararea prejudiciului moral suferit ca urmare a includerii numelui său pe „listele de mafioți”.

Cu privire la admisibilitatea primului și a celui de al cincilea motiv

Argumentația părților

- 39 Europol susține că primul și al cincilea motiv, întemeiate pe o eroare de drept pe care Tribunalul ar fi săvârșit-o prin excluderea răspunderii solidare a Europol și a statului membru în cauză pentru prejudiciile suferite ca urmare a unei prelucrări ilegale a datelor, sunt inadmisibile întrucât ar privi un motiv invocat tardiv de recurent în fața Tribunalului, și anume în stadiul replicii. Tribunalul ar fi trebuit să invoce din oficiu inadmisibilitatea acestui motiv.
- 40 Recurentul solicită respingerea acestui fine de neprimire.

Aprecierea Curții

- 41 Din articolul 84 alineatele (1) și (2) din Regulamentul de procedură al Tribunalului rezultă că trebuie declarate inadmisibile motivele invocate pentru prima dată în stadiul replicii și care nu sunt întemeiate pe elemente de drept sau de fapt care au apărut în cursul procedurii. Cu toate acestea, Curtea a statuat deja în această privință că un motiv sau un argument ce constituie dezvoltarea unui motiv enunțat anterior în cererea introductivă trebuie să fie considerat admisibil (a se vedea în acest sens Hotărârea din 26 aprilie 2007, Alcon/OAPI, C-412/05 P, EU:C:2007:252, punctele 38-40 și jurisprudența citată). Prin urmare, un asemenea motiv nu poate fi declarat inadmisibil din cauza tardivității.

- 42 În speță, la punctul 58 din cererea introductivă de la Tribunal, recurentul a susținut că, în temeiul răspunderii solidară prevăzute la articolul 49 alineatul (3) și la articolul 50 din Regulamentul 2016/794 și având în vedere considerentul (57) al acestui regulament, Europol trebuia să fie considerat răspunzător pentru prejudiciul pe care el l-a suferit, chiar dacă actele prejudiciabile fuseseră săvârșite împreună cu autoritățile slovace. La punctul 24 din replică, recurentul a dezvoltat această argumentație arătând că, în temeiul acestor dispoziții și în special având în vedere acest considerent, Europol era în orice caz răspunzător în solidar cu statul membru în cauză pentru prejudiciul cauzat de prelucrarea ilegală a datelor.
- 43 Astfel, recurentul a invocat în mod expres în cererea introductivă existența unui mecanism de răspundere solidară a Europol întemeiat pe articolele 49 și 50 din Regulamentul 2016/794, interpretate în lumina considerentului (57) al acestuia, așa încât în mod justificat Tribunalul s-a considerat sesizat prin cererea introductivă cu această problemă a răspunderii solidară în contextul prezentei cauze. Punctul 24 din replică trebuie, așadar, considerat o dezvoltare a argumentației formulate în această privință în cererea introductivă.
- 44 În aceste împrejurări, Tribunalul a analizat în mod întemeiat dispozițiile, precum și considerentul invocat de recurent în cadrul acestei argumentații.
- 45 În consecință, finele de neprimire invocat de Europol trebuie respinsă.

Cu privire la primul motiv

Argumentația părților

- 46 Prin intermediul primului motiv, recurentul reproșează Tribunalului că a săvârșit o eroare de drept atunci când a decis, la punctele 94 și 95 din hotărârea atacată, să nu țină seama de considerentul (57) al Regulamentului 2016/794 pentru a stabili răspunderea Europol în temeiul articolului 50 alineatul (1) din acest regulament, pentru motivul că preambulul unui regulament nu are valoare juridică obligatorie. Ar rezulta că Tribunalul a respins în mod eronat primul capăt de cerere, statuând că acest considerent nu poate crea o răspundere solidară a Europol ca urmare a unei prelucrări ilegale a datelor de către această agenție sau de către statul membru în cauză.
- 47 În această privință, recurentul susține în esență că Tribunalul a considerat că prejudiciul trebuia suportat de cel căruia îi este imputabil, și anume fie Europol, fie statul membru în cauză, deși din articolul 49 alineatul (3) și din articolul 50 din Regulamentul 2016/794, interpretate în lumina considerentului (57) al acestuia și a obiectivelor urmărite de regulament, ar rezulta că regulamentul menționat stabilește o răspundere solidară a Europol și a statului membru în care s-a produs prejudiciul rezultat dintr-o prelucrare ilegală a datelor efectuată de această agenție sau de acest stat membru.
- 48 Europol, susținută de Republica Slovacă, arată că primul motiv este nefondat.
- 49 Această agenție susține că angajarea răspunderii Uniunii în temeiul articolului 340 TFUE poate avea loc dacă este întrunit un ansamblu de condiții, printre care nelegalitatea comportamentului reproșat instituției Uniunii în cauză. Ea susține de asemenea că, în lipsa unui comportament nelegal al uneia dintre instituțiile acesteia, răspunderea Uniunii nu poate fi angajată și că prejudiciile cauzate de statele membre nu pot angaja această răspundere. Pe de altă parte, în situațiile în care autoritățile Uniunii și cele ale statelor membre interacționează, Curtea ar fi

precizat printre altele că, în cazul unui prejudiciu cauzat împreună de Uniune și de un stat membru, instanța Uniunii nu se poate pronunța asupra prejudiciului decât după ce instanța națională a luat o decizie în această privință. O răspundere solidară a Uniunii și a statului membru în cauză, atunci când acestea acționează împreună, nu ar fi recunoscută în principiu la articolul 340 al doilea paragraf TFUE, fiind necesară o mențiune explicită în acest sens din partea legiuitorului Uniunii.

- 50 În plus, articolul 50 din Regulamentul 2016/794 nu ar fi aplicabil prelucrării de date în discuție în speță în măsura în care ar fi aplicabil exclusiv prelucrării de date efectuate în cadrul operațiunilor și al atribuțiilor Europol. Dat fiind că evenimentele invocate care au generat prejudiciul au survenit cu ocazia stocării dosarului de anchetă național, acestea nu ar constitui „operațiuni ilegale de prelucrare a datelor” în sensul acestui articol, care intră în domeniul de aplicare al acestui regulament.
- 51 Pe de altă parte, articolul 50 alineatul (1) din Regulamentul 2016/794 nu ar prevedea în mod expres o răspundere solidară a Europol și a statului membru în cauză. Astfel, potrivit acestei dispoziții, Europol ar fi răspunzător numai „în conformitate cu articolul 340 din TFUE”, ceea ce ar însemna că această răspundere nu poate fi angajată decât atunci când sunt îndeplinite cele trei condiții care decurg din această dispoziție. În consecință, chiar dacă acest articol 50 alineatul (1) ar fi aplicabil în speță, răspunderea Europol nu ar putea fi angajată în lipsa oricărui comportament nelegal al acestuia și a oricărei legături de cauzalitate între un asemenea comportament și prejudiciul suferit. În plus, Uniunea nu ar putea fi obligată să repare prejudiciile ce rezultă din acțiunea unui stat membru, în temeiul articolului 50 alineatul (1) menționat, care nu ar fi aplicabil decât prejudiciilor cauzate în comun de Uniune și de un stat membru, aspect care ar fi confirmat de modul de redactare a articolului 50 alineatul (2) din acest regulament.
- 52 Potrivit Europol, nu se poate deduce o altă interpretare din considerentul (57) al Regulamentului 2016/794. Noțiunea de „răspundere solidară” menționată în acest considerent ar presupune că mai mult de o entitate este răspunzătoare pentru același prejudiciu, iar nu că Europol ar putea fi considerat, în lipsa oricărui comportament nelegal al acestuia, răspunzător pentru acțiunea unui stat membru. Interpretarea dată de recurent acestui considerent ar veni în contradicție cu domeniul de aplicare al acestui regulament și cu modul de redactare a articolului 50 din acesta. Or, întrucât preambulul unui act al Uniunii nu are valoare juridică obligatorie, acesta nu ar putea fi invocat pentru a se îndepărta de la modul clar de redactare a unei dispoziții.

Aprecierea Curții

- 53 Trebuie analizat, într-o primă etapă, dacă articolul 50 alineatul (1) din Regulamentul 2016/794 instituie un regim de răspundere solidară a Europol și a statului membru în cauză în cazul prelucrării ilegale a datelor. În cazul unui răspuns afirmativ, va trebui să se stabilească, într-o a doua etapă, care sunt condițiile angajării acestei răspunderi.

– Natura regimului răspunderii în temeiul articolului 50 alineatul (1) din Regulamentul 2016/794

- 54 În vederea interpretării articolului 50 alineatul (1) din Regulamentul 2016/794, în special pentru a determina natura regimului răspunderii consacrat de acesta, este necesar, conform unei jurisprudențe constante a Curții, să se țină seama nu numai de formularea acestuia, ci și de

contextul în care se înscrie și de obiectivele urmărite de reglementarea din care face parte (a se vedea în acest sens Hotărârea din 3 iunie 2021, TEAM POWER EUROPE, C-784/19, EU:C:2021:427, punctul 43 și jurisprudența citată).

- 55 În ceea ce privește termenii articolului 50 alineatul (1) din Regulamentul 2016/794, acesta prevede că persoana vătămată ca urmare a unei operațiuni ilegale de prelucrare a datelor are dreptul de a primi despăgubiri pentru prejudiciul suferit „fie de la Europol [...], fie de la statul membru unde s-a produs evenimentul care a generat prejudiciul [...]”. După cum a arătat domnul avocat general la punctul 38 din concluzii, acești termeni nu sunt univoci în ceea ce privește natura răspunderii vizate. Astfel, ei pot indica faptul că persoana fizică vătămată trebuie să se adreseze fie Europol în cazul unui prejudiciu imputabil în tot sau în parte acesteia, fie statului membru în cauză, în cazul unui prejudiciu imputabil în tot sau în parte acestuia. Totuși, întrucât din acești termeni ar putea de asemenea rezulta că persoana vătămată se poate adresa în egală măsură oricăreia dintre aceste entități – așadar, fie Europol, fie statului membru în cauză – pentru a obține repararea întregului prejudiciu suferit ca urmare a prelucrării ilegale a datelor care a avut loc în cadrul cooperării dintre Europol și acest stat membru, aceiași termeni nu se opun posibilității ca prin dispoziția amintită să se stabilească în această privință o răspundere solidară.
- 56 Prin urmare, trebuie să se examineze dacă, având în vedere obiectivul urmărit de articolul 50 alineatul (1) din Regulamentul 2016/794 și contextul său, această dispoziție creează un regim al răspunderii solidare a Europol și a statului membru în cauză pentru prejudiciile suferite ca urmare a unei prelucrări ilegale a datelor survenite în cadrul unei cooperări între Europol și acest stat membru în temeiul acestui regulament.
- 57 Potrivit considerentului (57) al Regulamentului 2016/794, care exprimă acest obiectiv, „[p]entru persoana fizică în cauză poate fi neclar dacă prejudiciul pe care l-a suferit în urma prelucrării ilegale a datelor este cauzat de acțiunea Europol sau de cea a unui stat membru [și, p]rin urmare, Europol și statul membru în care s-a produs evenimentul care a generat prejudiciul ar trebui să fie răspunză[toare] în solidar”.
- 58 Rezultă că, luând în considerare situația în care o persoană fizică vătămată de o prelucrare ilegală a datelor nu ar putea stabili dacă prejudiciul său este imputabil acțiunii Europol sau celei a unui stat membru cu care aceasta a cooperat, legiuitorul Uniunii a instituit un regim al răspunderii solidare între Europol și statul membru în care s-a produs evenimentul care a generat prejudiciul pentru a asigura o protecție completă acestei persoane fizice în ipoteza în care s-ar afla într-o asemenea situație.
- 59 În această privință, trebuie amintit că, deși nu are valoare juridică obligatorie, un considerent al unui act al Uniunii are o valoare interpretativă importantă, întrucât poate să precizeze conținutul unei dispoziții a actului în cauză și să clarifice voința autorului acestui act (a se vedea în acest sens Hotărârea din 13 iulie 2023, Comisia/CK Telecoms UK Investments, C-376/20 P, EU:C:2023:561, punctele 104 și 105, precum și jurisprudența citată).
- 60 Desigur, considerentul unui act al Uniunii nu poate fi invocat pentru a deroga chiar de la dispozițiile actului în cauză sau pentru a interpreta aceste dispoziții într-un sens vădit contrar modului de redactare a acestora (a se vedea în acest sens Hotărârea din 19 iunie 2014, Karen Millen Fashions, C-345/13, EU:C:2014:2013, punctul 31 și jurisprudența citată, precum și Hotărârea din 16 februarie 2022, Ungaria/Parlamentul și Consiliul, C-156/21, EU:C:2022:97, punctul 191).

- 61 Cu toate acestea, în speță, considerentul (57) al Regulamentului 2016/794 nu vine în niciun fel în contradicție cu termenii articolului 50 alineatul (1) din acest regulament. Astfel, după cum s-a arătat la punctul 55 din prezenta hotărâre, acești termeni se pretează în special unei interpretări în sensul că prin dispoziția menționată se instituie un regim de răspundere solidară a Europol și a statului membru în cauză în favoarea persoanei fizice vătămate de o prelucrare ilegală a datelor survenită în cadrul unei cooperări între acestea.
- 62 Din aceste elemente de analiză reiese că articolul 50 alineatul (1) din Regulamentul 2016/794, interpretat în lumina considerentului (57) al acestui regulament, creează, în conformitate cu voința legiuitorului Uniunii de a favoriza persoana fizică vătămată, un regim al răspunderii solidară a Europol și a statului membru în cauză pentru prejudiciile suferite ca urmare a unei asemenea prelucrări.
- 63 Această interpretare este confirmată de contextul în care se înscrie această dispoziție, în special de articolul 49 și de articolul 50 alineatul (2) din Regulamentul 2016/794.
- 64 Astfel, pe de o parte, articolul 49 din Regulamentul 2016/794 stabilește, potrivit titlului său, dispoziții generale privind răspunderea și dreptul la despăgubiri. În schimb, din titlul articolului 50 din acest regulament reiese că el privește în mod specific răspunderea pentru prelucrarea incorectă a datelor cu caracter personal și dreptul la despăgubiri ce decurge din aceasta. Caracterul derogatoriu al articolului 50 în raport cu principiile generale ale răspunderii extracontractuale a Uniunii este subliniat în special de articolul 49 alineatul (3) din regulamentul amintit, interpretat în lumina considerentului (56) al acestuia.
- 65 În temeiul acestei din urmă dispoziții, în cazul răspunderii extracontractuale, Europol repară, în conformitate cu principiile generale comune legislațiilor statelor membre, orice prejudiciu cauzat de departamentele sale sau de membrii personalului său în îndeplinirea îndatoririlor acestora. Această regulă este însă enunțată „fără a aduce atingere articolului 49” din Regulamentul 2016/794.
- 66 În această privință, este necesar să se observe că referirea la „articolul 49”, menționată în textul articolului 49 alineatul (3) din acest regulament, reprezintă o eroare de redactare evidentă. Astfel, această referire ar fi lipsită de sens dacă ar face trimitere la articolul în care se regăsește. Prin urmare și dat fiind că articolul 50 din același regulament instituie un regim derogatoriu în raport cu normele generale de răspundere extracontractuală a Uniunii prevăzute la articolul 49 alineatul (3) amintit, această din urmă dispoziție trebuie interpretată, în ceea ce privește partea sa inițială ce cuprinde termenii „fără a aduce atingere”, ca făcând referire la acest articol 50.
- 67 Considerentul (56) al Regulamentului 2016/794 confirmă interpretarea reținută la punctul anterior, prevăzând că „Europol ar trebui să se supună normelor generale privind răspunderea contractuală și necontractuală [a se citi «extracontractuală»] aplicabile instituțiilor, agențiilor și organismelor Uniunii, cu excepția normelor privind răspunderea pentru prelucrarea ilegală a datelor”.
- 68 Rezultă că articolul 50 din Regulamentul 2016/794 urmărește să instituie un regim special al răspunderii extracontractuale pentru operațiunile ilegale de prelucrare a datelor, ce derogă de la regimul general al răspunderii prevăzut de acest regulament.

- 69 Pe de altă parte, din articolul 50 alineatul (2) din Regulamentul 2016/794 reiese că punerea în discuție, în fața Curții de Justiție a Uniunii Europene sau în fața instanței naționale competente, a răspunderii Europol sau a statului membru în cauză ca urmare a unei prelucrări ilegale de date intervenite în cadrul unei cooperări între acestea nu constituie decât prima dintre cele două etape ale mecanismului răspunderii prevăzut la articolul 50 din acest regulament. Astfel, potrivit articolului 50 alineatul (2) din acesta, a doua etapă a mecanismului constă în stabilirea „răspunderii finale” a Europol și/sau a statului membru în cauză în ceea ce privește despăgubirile acordate unei persoane fizice în conformitate cu articolul 50 alineatul (1) din acest regulament, orice litigiu între Europol și statele membre în această privință fiind înaintat consiliului de administrație al Europol, fără a aduce atingere dreptului de contestare a deciziei sale în fața Curții de Justiție a Uniunii Europene în conformitate cu articolul 263 TFUE.
- 70 Or, posibilitatea prevăzută la articolul 50 alineatul (2) din Regulamentul 2016/794 de a solicita consiliului de administrație al Europol să stabilească, în cadrul acestei a doua etape, „răspunderea finală” ce revine entității căreia îi este imputabil comportamentul nelegal aflat la originea prejudiciului sau chiar partea de răspundere ce revine fiecăreia dintre entități în cazul unui concurs de comportamente nelegale nu ar avea nicio rațiune de a exista în lipsa unei răspunderi solidare a acestor entități.
- 71 Având în vedere ceea ce precedă, este necesar să se considere că articolul 50 din Regulamentul 2016/794, interpretat în lumina articolului 49 alineatul (3) și a considerentelor (56) și (57) ale acestui regulament, instituie un regim al răspunderii solidare a Europol și a statului membru în care s-a produs prejudiciul rezultat dintr-o prelucrare ilegală a datelor survenită în cadrul unei cooperări între acestea în temeiul regulamentului menționat.
- 72 După cum a arătat domnul avocat general la punctul 51 din concluzii, acest regim de răspundere solidară nu este străin de dreptul Uniunii în materie de prelucrare a datelor. Astfel, articolul 82 alineatul (4) din Regulamentul (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE (Regulamentul general privind protecția datelor) (JO 2016, L 119, p. 1) prevede o asemenea răspundere în cazul unei pluralități a operatorilor de date.
- *Condiții de angajare a răspunderii în temeiul articolului 50 alineatul (1) din Regulamentul 2016/794*
- 73 Potrivit condițiilor ce decurg din articolul 340 TFUE, la care face trimitere articolul 50 alineatul (1) din Regulamentul 2016/794 în cazul în care persoana vătămată introduce o acțiune împotriva Europol, răspunderea extracontractuală a Uniunii în temeiul acestui articol 340 presupune întrunirea unui ansamblu de condiții, și anume nelegalitatea comportamentului reproșat instituției, organului, oficiului sau agenției Uniunii în cauză, caracterul real al prejudiciului și existența unei legături de cauzalitate între acest comportament și prejudiciul pretins (a se vedea în acest sens Hotărârea din 16 decembrie 2020, Consiliul/K. Chrysostomides & Co. și alții, C-597/18 P, C-598/18 P, C-603/18 P și C-604/18 P, EU:C:2020:1028, punctele 79 și 80, precum și jurisprudența citată).
- 74 În contextul specific al Regulamentului 2016/794, din termenii articolului 50 alineatul (1) din acest regulament reiese că persoana fizică ce dorește să își exercite, în temeiul acestei dispoziții, dreptul la despăgubiri fie față de Europol, fie față de statul membru pe care îl contestă, trebuie să demonstreze existența unei „operațiuni ilegale de prelucrare a datelor”, cea a unui „prejudiciu” și

cea a unei legături cauzale între această operațiune și acest prejudiciu. Astfel, având în vedere prima dintre condițiile amintite la punctul anterior, această persoană trebuie doar să dovedească faptul că o prelucrare ilegală a datelor a avut loc în cadrul unei cooperări ce a implicat Europol și un stat membru în temeiul regulamentului menționat.

- 75 După cum s-a arătat la punctele 57 și 58 din prezenta hotărâre, obiectivul urmărit de articolul 50 alineatul (1) din Regulamentul 2016/794 constă, potrivit considerentului (57) al acestui regulament, în a răspunde dificultăților la care poate fi expusă persoana fizică în cauză pentru a stabili dacă prejudiciul suferit în urma prelucrării ilegale a datelor survenite în contextul unei astfel de cooperări este consecința unei acțiuni a Europol sau a statului membru în cauză.
- 76 Or, cu riscul de a lipsi de efectul său util articolul 50 alineatul (1) menționat, interpretat în lumina acestui considerent (57), această persoană nu poate fi obligată să stabilească cui îi este imputabil prejudiciul respectiv, Europol sau statului membru în cauză, ori să cheme în judecată aceste două entități pentru a obține repararea integrală a prejudiciului său.
- 77 În această ultimă privință, trebuie arătat că articolul 50 alineatul (1) din Regulamentul 2016/794 nu prevede că persoana fizică în cauză poate chema în judecată cele două entități potențial răspunzătoare de prelucrarea ilegală a datelor în fața aceleiași instanțe, această dispoziție obligând persoana amintită să introducă o acțiune împotriva Europol în fața Curții de Justiție a Uniunii Europene sau o acțiune împotriva statului membru în fața unei instanței competente a acestuia.
- 78 Prin urmare, mai întâi, deși statul membru în cauză și Europol au posibilitatea de a interveni la Tribunal sau, respectiv, la o instanță a acestui stat membru, nu este exclusă posibilitatea ca persoana respectivă să fie constrânsă să își exercite acțiunea în lipsa uneia dintre aceste entități. În continuare, în orice caz, dacă cele două entități sunt prezente în procedura în fața instanței sesizate, rezultă din cuprinsul punctului precedent că numai răspunderea uneia dintre ele poate fi examinată în cadrul procedurii în curs, ceea ce poate afecta stabilirea faptelor. În sfârșit, acțiunile introduse de persoana în cauză împotriva Europol în fața Tribunalului și, respectiv, împotriva statului membru în cauză în fața instanțelor acestui stat membru ar risca să conducă la aceeași constatare din partea ambelor instanțe, că niciuna dintre aceste entități pârâte nu este răspunzătoare, dacă persoana nu face dovada în mod corespunzător cerințelor legale că prejudiciul pretins este imputabil acestor din urmă entități.
- 79 Or, tocmai pentru a ține seama de aceste dificultăți probatorii, legiuitorul Uniunii a stabilit, la articolul 50 din Regulamentul 2016/794, un mecanism de răspundere în două etape pentru repararea prejudiciilor cauzate de o prelucrare ilegală a datelor, mecanism care, pe de o parte, scutește persoana fizică în cauză de sarcina de a identifica entitatea al cărei comportament se află la originea prejudiciului pretins și, pe de altă parte, prevede că, după despăgubirea acestei persoane, „răspunderea finală” pentru acest prejudiciu trebuie, dacă este cazul, să fie soluționată definitiv în cadrul unei proceduri care nu mai implică decât Europol și statul membru vizat în fața consiliului de administrație al Europol.
- 80 Rezultă că articolul 50 alineatul (1) din Regulamentul 2016/794 coroborat cu considerentul (57) al acestui regulament trebuie interpretat în sensul că nu impune persoanei fizice în cauză care a dovedit existența unei prelucrări ilegale de date survenite în cadrul unei cooperări între Europol și un stat membru în temeiul regulamentului menționat sarcina să identifice care dintre entitățile implicate în această cooperare a adoptat comportamentul constând în această prelucrare ilegală.

- 81 Pentru angajarea răspunderii solidare a Europol sau a statului membru în cauză și pentru a permite persoanei fizice vizate să obțină, în temeiul articolului 50 alineatul (1) din Regulamentul 2016/794, repararea integrală a prejudiciului său fie în fața instanței Uniunii, fie în fața instanței naționale, este suficient ca această persoană să demonstreze că, cu ocazia unei cooperări între Europol și statul membru în cauză în temeiul acestui regulament, a fost efectuată o prelucrare ilegală a datelor care i-a cauzat un prejudiciu, fără a fi necesar ca ea să stabilească și căreia dintre aceste două entități îi este imputabilă prelucrarea ilegală.
- 82 Cu toate acestea, entitatea pârâtă are în continuare posibilitatea de a demonstra prin toate căile legale că este exclus să existe o legătură între prejudiciul pretins și o presupusă prelucrare ilegală de date survenită în cadrul unei asemenea cooperări. Aceasta ar fi situația de exemplu dacă entitatea respectivă ar dovedi că prejudiciul menționat își are originea în fapte anterioare cooperării inițiate în temeiul Regulamentului 2016/794.
- 83 Rezultă din tot ceea ce precedă că, prin faptul că a respins, la punctul 91 din hotărârea atacată, primul capăt de cerere al recurentului pentru motivul că acesta nu a dovedit că divulgarea unor date cu caracter personal ce îl privesc este imputabilă Europol și deci „nu a făcut proba existenței unei legături de cauzalitate suficient dovedite între prejudiciul pretins în cadrul [acestui capăt de cerere] și un eventual comportament al Europol” și prin faptul că a considerat, la punctele 92-95 din hotărârea atacată, că această respingere nu era repusă în discuție de considerentul (57), de articolul 49 alineatul (3) și de articolul 50 din Regulamentul 2016/794, Tribunalul a săvârșit o eroare de drept, apreciind în mod eronat că articolul 50 alineatul (1) din acest regulament, interpretat în lumina considerentului (57) al acestuia din urmă, nu scutea persoana fizică în cauză de obligația de a dovedi căreia dintre cele două entități implicate îi este imputabilă prelucrarea ilegală a datelor.
- 84 Rezultă din aceasta că primul motiv este fondat.
- 85 Această eroare de drept afectează în întregime respingerea de către Tribunal a primului capăt de cerere, astfel cum a fost delimitat la punctul 49 din hotărârea atacată, această delimitare nefiind contestată în cadrul recursului.
- 86 În consecință, primul motiv de recurs trebuie admis, iar hotărârea atacată trebuie anulată în măsura în care Tribunalul a respins ca nefondat acest prim capăt de cerere astfel delimitat.

Cu privire la al doilea, al treilea și al patrulea motiv

- 87 Al doilea, al treilea și al patrulea motiv de recurs privesc, la fel ca primul motiv, respingerea primului capăt de cerere, care vizează repararea prejudiciului moral pe care recurentul l-a suferit ca urmare a divulgării publice a unor date cu caracter personal provenite din telefoanele mobile în cauză.
- 88 Întrucât examinarea celor de al doilea, al treilea și al patrulea motiv nu poate conduce la o anulare mai extinsă a hotărârii atacate decât cea care rezultă din admiterea primului motiv, nu este necesar să fie examinate.

Cu privire la al șaselea motiv

Argumentația părților

- 89 Al șaselea motiv, care trebuie analizat înaintea celui de al cincilea, cuprinde două aspecte și vizează punctele 102 și 106-111 din hotărârea atacată.
- 90 Prin intermediul primului aspect al celui de al șaselea motiv, recurentul reproșează Tribunalului constatarea eronată de la aceste puncte din hotărârea atacată privind inexistența unei legături de cauzalitate între comportamentul nelegal invocat în cadrul celui de al doilea capăt de cerere, și anume includerea de către Europol a numelui său pe „listele de mafioți” sau stabilirea de către Europol a unei legături între el și aceste liste, și prejudiciul pe care pretinde că l-a suferit ca urmare a respectivei includeri sau a stabilirii acestei legături.
- 91 În susținerea acestui prim aspect, recurentul afirmă că Europol nu a motivat stabilirea unei asemenea legături între el și „listele de mafioți” și că, prin stabilirea acestei legături, Europol a încălcat principiul proporționalității, depășindu-și atribuția ce constă exclusiv în analizarea suportului de stocare USB în cauză.
- 92 În plus, din moment ce raportul Europol se regăsea în dosarul penal național întocmit recurentului, iar informațiile cuprinse în acest dosar au făcut obiectul unei scurgeri de informații, ar fi necesar să se conchidă că există o legătură de cauzalitate între comportamentul nelegal al Europol și prejudiciul suferit de recurent. Faptul că niciunul dintre articolele de presă în cauză nu menționează acest raport, după cum a indicat Tribunalul la punctul 107 din hotărârea atacată, nu ar pune sub semnul întrebării existența acestei legături de cauzalitate.
- 93 Recurentul susține, pe de altă parte, că Europol este singura care a stabilit, în raportul amintit, această legătură între el și „listele de mafioți”, în timp ce nici dreptul național, nici dreptul Uniunii nu prevăd posibilitatea de a elabora și de a păstra astfel de liste. În această privință, nu s-ar putea ține seama de presa slovacă, potrivit căreia „listele de mafioți” ar fi fost păstrate de serviciile de poliție slovace. De asemenea, prin faptul că s-a întemeiat pe surse accesibile în mod public pentru a stabili legătura menționată, Europol a încălcat obligațiile ce îi revin în temeiul articolului 29 alineatul (6) din Regulamentul 2016/794. Potrivit recurentului, din faptul că Europol nu indică în raport că ar fi găsit informația referitoare la legătura dintre recurent și „listele de mafioți” în presă, precum și din faptul că această informație figurează în mod expres în acest raport ar trebui să se tragă concluzia că Europol a stabilit această legătură care nu ar reieși din „tabloide”.
- 94 Al doilea aspect al acestui motiv este întemeiat pe o denaturare a elementelor de probă. Recurentul susține că este eronată constatarea Tribunalului care figurează la punctele 108 și 109 din hotărârea atacată, potrivit căreia din articolele de presă prezentate în cadrul procedurii care s-a aflat pe rolul său ar rezulta că recurentul a fost calificat drept „mafiot” înainte chiar de întocmirea raportului Europol. Titlul articolului de presă, apărut la 28 februarie 2012, care îl prezintă pe recurent ca „[m]afiotul care nu există” ar fi dovada că el nu avea nicio legătură cu „listele de mafioți”.
- 95 Europol și Republica Slovacă solicită respingerea celui de al șaselea motiv.

Aprecierea Curții

- 96 În ceea ce privește al doilea aspect al celui de al șaselea motiv, care trebuie analizat mai întâi, este necesar a se aminti că, potrivit unei jurisprudențe consacrate, o denaturare a elementelor de probă există în special atunci când Tribunalul a depășit în mod vădit limitele unei aprecieri rezonabile a acestor elemente. Denaturarea trebuie să reiasă în mod evident din înscrisurile de la dosar, fără a fi necesară o nouă apreciere a faptelor și a probelor. În această privință, nu este suficient să se demonstreze că un document ar putea face obiectul unei interpretări diferite de cea reținută de Tribunal (a se vedea în acest sens Hotărârea din 16 februarie 2023, Comisia/Italia și Spania, C-635/20 P, EU:C:2023:98, punctul 127, precum și jurisprudența citată).
- 97 În speță, la punctul 108 din hotărârea atacată, Tribunalul a constatat că „coincidența temporală invocată de reclamant este contrazisă de elementele de probă furnizate chiar de acesta, precum și de Europol”. În această privință, Tribunalul a arătat la același punct că „reclamantul face trimitere în cererea introductivă la un articol de presă publicat la 28 februarie 2012 și intitulat «Marián Kočner. Mafiotul care nu există», potrivit căruia «[î]n listele denumite „de mafioți”, care au făcut obiectul unei scurgeri de informații din cadrul poliției în anul 2005, antreprenorul Marián Kočner apare la rubrica „vehicule motorizate de interes”», și că „Europol face trimitere la articole de presă publicate la 21 iunie 2005 și la 9 iulie 2017 care se referă de asemenea la eventualele implicări mafioate ale reclamantului”.
- 98 Așadar, rezultă că Tribunalul și-a întemeiat concluzia că recurentul fusese calificat drept „mafiot” înainte chiar de redactarea raportului Europol pe o serie de articole de presă referitoare la el, iar nu pe un singur articol, datând din anul 2012, furnizat de acesta din urmă și care, în opinia lui, îl separa de „listele de mafioți”. Procedând astfel, contrar a ceea ce consideră recurentul, Tribunalul nu a depășit limitele unei aprecieri rezonabile a acestor elemente, luate în ansamblu, și nici nu a denaturat articolul de presă invocat de recurent printr-o interpretare ireconciliabilă cu modul său de redactare.
- 99 În consecință, al doilea aspect al celui de al șaselea motiv trebuie respins ca nefondat.
- 100 În ceea ce privește primul aspect al acestui motiv, trebuie amintit că, în materia răspunderii extracontractuale a Uniunii, problema existenței unei legături de cauzalitate între faptul generator și prejudiciu, o condiție a angajării acestei răspunderi, constituie o problemă de drept care este, în consecință, supusă controlului Curții (Hotărârea din 16 iulie 2009, Comisia/Schneider Electric, C-440/07 P, EU:C:2009:459, punctul 192, și Ordonanța din 3 septembrie 2019, FV/Consiliul, C-188/19 P, EU:C:2019:690, punctul 36). Acest control nu poate consta totuși pentru Curte în a repune în discuție constatările și aprecierile de fapt făcute de Tribunal (a se vedea în acest sens Hotărârea din 16 iulie 2009, Comisia/Schneider Electric, C-440/07 P, EU:C:2009:459, punctul 193).
- 101 Or, trebuie să se constate că, prin intermediul acestui prim aspect, recurentul urmărește în realitate să repună în discuție anumite aprecieri de fapt pe care Tribunalul le-a făcut în raport cu probele care i-au fost prezentate. Este vorba, în primul rând, despre aprecierea care figurează la punctul 102 din hotărârea atacată, potrivit căreia recurentul nu a furnizat niciun element de probă de natură să demonstreze că „listele de mafioți” în care era inclus numele său au fost elaborate și păstrate de Europol. În al doilea rând, recurentul contestă de asemenea aprecierea Tribunalului conform căreia nu există o legătură de cauzalitate între comportamentul pretins nelegal al Europol și prejudiciul pretins, dat fiind că Tribunalul a constatat, pe de o parte, la punctul 107 din hotărârea atacată, că recurentul nu a furnizat nicio dovadă că informațiile

publicate în această privință proveneau din raportul Europol și, pe de altă parte, la punctele 108 și 109 din această hotărâre, că, cu mult înainte de începutul anului 2019, presa slovacă îl prezenta deja pe recurent ca fiind un mafiot. Or, din moment ce, prin intermediul prezentului aspect, recurentul nu invocă o denaturare a elementelor de probă, aprecierile respective nu intră sub incidența controlului Curții.

- 102 În consecință, primul aspect al celui de al șaselea motiv este inadmisibil.
- 103 Rezultă că acest motiv trebuie respins în parte ca inadmisibil și în parte ca nefondat.

Cu privire la al cincilea motiv

- 104 Prin intermediul celui de al cincilea motiv, întemeiat pe aceeași argumentație precum cea invocată în susținerea primului motiv, recurentul reproșează Tribunalului că a săvârșit o eroare de drept atunci când a decis, la punctul 105 din hotărârea atacată, să nu țină seama de considerentul (57) al Regulamentului 2016/794 pentru a stabili răspunderea Europol, pentru motivul că preambulul unui regulament nu are valoare juridică obligatorie. Ar rezulta că Tribunalul a respins în mod eronat al doilea capăt de cerere, prin care se solicită repararea prejudiciului pe care recurentul consideră că l-a suferit ca urmare a pretensei includeri de către Europol a numelui său în „listele de mafioți”, statuând că niciun mecanism de răspundere solidară nu își găsește expresia sau temeiul în dispozițiile acestui regulament în cazul unei prelucrări ilegale de date efectuate de Europol sau de statul membru în cauză.
- 105 Europol, susținută de Republica Slovacă, solicită respingerea celui de al cincilea motiv invocând aceleași argumente precum cele menționate la punctele 49-52 din prezenta hotărâre, ca răspuns la argumentația formulată de recurent în cadrul primului motiv.
- 106 În această privință, trebuie arătat că, pentru a respinge al doilea capăt de cerere, prin care se solicită repararea prejudiciului pe care recurentul consideră că l-a suferit ca urmare a includerii de către Europol a numelui său în „listele de mafioți”, Tribunalul – care este singurul competent să constate și să aprecieze faptele și să examineze probele pe care le reține în dovedirea acestor fapte – s-a întemeiat pe mai multe elemente. Astfel, Tribunalul a constatat, pe de o parte, la punctul 102 din hotărârea atacată, menționat în al șaselea motiv de recurs, care a fost respins, că recurentul nu a dovedit că „listele de mafioți” în care ar fi fost inclus numele său ar fi fost elaborate și păstrate de Europol. Pe de altă parte, la punctele 108 și 109 din această hotărâre, amintite de asemenea în al șaselea motiv de recurs, care a fost respins, Tribunalul a considerat că coincidența temporală invocată de recurent între raportul Europol și evoluția calificativelor utilizate de presa slovacă atunci când îl evoca pe recurent, care, după scurgerea dosarului penal național care i-a fost întocmit, l-a prezentat ca fiind un „mafiot” sau „o persoană care figurează pe listele de mafioți”, era contrazisă de elementele de probă furnizate atât de recurent, cât și de Europol, care făceau referire la articole de presă publicate în anii 2005, 2012 și 2017. În această privință, Tribunalul a constatat în plus, la punctul 109 din hotărârea atacată, că, „cu mult înainte de începutul anului 2019, presa slovacă îl prezentase deja pe reclamant ca fiind un «mafiot», iar nu doar un «antreprenor controversat», și a exclus, pe baza acestor elemente de probă, posibilitatea ca „această prezentare a reclamantului să își aibă originea în scurgerea dosarului penal [național întocmit acestuia], [care conținea] raportul Europol”.
- 107 Astfel, reiese în special din constatările de la punctele 108 și 109 din hotărârea atacată că, întrucât raportul Europol este ulterior și, pentru acest simplu fapt, străin de evenimentul care a generat prejudiciul solicitat de recurent în al doilea capăt de cerere, este exclus ca prejudiciul de care se

prevalează recurentul să poată avea legătură cu o eventuală prelucrare ilegală de date intervenită în cadrul cooperării dintre Europol și autoritățile slovace. Or, după cum s-a arătat la punctele 96-102 din prezenta hotărâre, recurentul nu a demonstrat, în cadrul celui de al șaselea motiv, că Tribunalul a săvârșit, în ceea ce privește aceste constatări, o denaturare a elementelor de probă sau o eroare de drept.

- 108 În consecință, cerința, enunțată la punctul 81 din prezenta hotărâre, care este necesară pentru angajarea răspunderii solidare a Europol în temeiul articolului 50 alineatul (1) din Regulamentul 2016/794 lipsește în speță, așa încât această răspundere nu poate, în orice caz, să fie angajată în conformitate cu cele solicitate în al doilea capăt de cerere.
- 109 Rezultă că al cincilea motiv trebuie respins ca inoperant în pofida erorii de drept pe care Tribunalul a săvârșit-o, la punctul 105 din hotărârea atacată, prin faptul că a înlăturat, pentru motivele prezentate la punctele 92-95 din aceasta, chiar principiul răspunderii solidare a Europol în contextul acestui regulament.
- 110 Întrucât al cincilea și al șaselea motiv sunt respinse, rezultă că recursul trebuie respins în ceea ce privește al doilea capăt de cerere.

Cu privire la acțiunea în fața Tribunalului

- 111 Potrivit articolului 61 primul paragraf a doua teză din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene, Curtea poate, în cazul în care anulează decizia Tribunalului, să soluționeze ea însăși în mod definitiv litigiul, atunci când acesta este în stare de judecată.
- 112 În speță, având în vedere în special împrejurarea că acțiunea formulată de recurent la Tribunal se întemeiază pe motive care au făcut obiectul unei dezbateri în contradictoriu în fața acestuia și a căror examinare nu necesită adoptarea niciunei măsuri suplimentare de organizare a procedurii sau de cercetare judecătorească în dosar, Curtea apreciază că această acțiune este în stare de judecată și că se impune să fie soluționată în mod definitiv în limitele litigiului cu care rămâne sesizată (a se vedea prin analogie Hotărârea din 4 martie 2021, Comisia/Fútbol Club Barcelona, C-362/19 P, EU:C:2021:169, punctul 108 și jurisprudența citată).
- 113 Având în vedere anularea în parte a hotărârii atacate, este necesar să se statueze numai cu privire la primul capăt de cerere formulat la Tribunal, astfel cum a fost delimitat la punctul 49 din prezenta hotărâre.
- 114 Recurentul solicită, în temeiul articolelor 268 și 340 TFUE, precum și al articolului 50 alineatul (1) din Regulamentul 2016/794, plata sumei de 50 000 de euro pentru repararea prejudiciului pe care consideră că l-a suferit ca urmare a divulgării publice a unor date cu caracter personal, provenite din telefoanele mobile în cauză, care ar fi fost puse la dispoziția publicului pe internet și preluate de presa slovacă. Această divulgare a unor date cu caracter personal i-a adus atingere, din cauza publicării lor, onoarei și reputației profesionale, ca și dreptului la respectarea vieții private și de familie, precum și a secretului comunicațiilor, care sunt garantate de articolul 7 din cartă.
- 115 În această privință, recurentul, întemeindu-se pe considerentul (57) al Regulamentului 2016/794, arată că Europol poate fi considerat răspunzător în solidar în temeiul articolului 50 alineatul (1) din acest regulament în cazul în care prejudiciul pe care pretinde că l-a suferit ca urmare a unei prelucrări ilegale de date este consecința acțiunii Europol sau a unui stat membru.

- 116 Europol susține că nu s-a stabilit că a efectuat o prelucrare ilegală de date, din moment ce nu s-a demonstrat că scurgerea de date referitoare la recurent provenea de la acesta. În orice caz, nicio scurgere de informații, chiar dacă ar fi dovedită, nu ar angaja în mod automat răspunderea sa extracontractuală. Europol arată astfel că, potrivit jurisprudenței Curții, răspunderea extracontractuală a organelor Uniunii nu poate fi angajată decât cu condiția ca, printre altele, să fi existat o încălcare suficient de gravă a unei norme de drept care conferă drepturi particularilor. Or, articolul 32 alineatul (1) din Regulamentul 2016/794 nu prevede o obligație absolută de rezultat, ci doar impune Europol să pună în aplicare măsurile tehnice și organizatorice adecvate pentru a proteja datele cu caracter personal împotriva oricărei forme de prelucrare neautorizate, lucru pe care l-a făcut. În plus, Europol nu a prelucrat niciodată datele extrase din telefoanele mobile în cauză sub o formă decriptată și inteligibilă.
- 117 Conform jurisprudenței Curții, angajarea răspunderii extracontractuale a Uniunii în temeiul articolului 340 al doilea paragraf TFUE depinde de îndeplinirea unui ansamblu de condiții, și anume existența unei încălcări suficient de grave a unei norme de drept care conferă drepturi particularilor, caracterul real al prejudiciului și existența unei legături de cauzalitate între încălcarea obligației ce revine autorului actului și prejudiciul suferit de persoanele vătămate (Hotărârea din 10 septembrie 2019, HTTS/Consiliul, C-123/18 P, EU:C:2019:694, punctul 32 și jurisprudența citată).
- 118 Reiese din această jurisprudență că prima condiție pentru angajarea acestei răspunderi, care privește nelegalitatea comportamentului reproșat instituției, organului, oficiului sau agenției Uniunii în cauză, în sensul jurisprudenței amintite la punctul 73 din prezenta hotărâre, cuprinde două aspecte, și anume este necesar, pe de o parte, să se fi produs o încălcare a unei norme de drept al Uniunii care conferă drepturi particularilor și, pe de altă parte, ca această încălcare să fie suficient de gravă (a se vedea în acest sens Hotărârea din 10 septembrie 2019, HTTS/Consiliul, C-123/18 P, EU:C:2019:694, punctul 36).
- 119 În ceea ce privește primul aspect al acestei condiții, potrivit unei jurisprudențe consacrate, drepturile particularilor iau naștere nu numai atunci când sunt acordate explicit prin dispoziții de drept al Uniunii, ci și ca urmare a unor obligații pozitive sau negative pe care acestea le impun într-un mod bine definit atât particularilor, cât și statelor membre sau instituțiilor, organelor, oficiilor și agențiilor Uniunii [a se vedea în acest sens Hotărârea din 22 decembrie 2022, Ministre de la Transition écologique și Premier ministre (Răspunderea statului pentru poluarea aerului), C-61/21, EU:C:2022:1015, punctul 46]. Această regulă este valabilă și pentru obligațiile impuse de dreptul Uniunii în cadrul cooperării dintre o agenție a Uniunii, precum Europol, și statele membre.
- 120 Încălcarea unor asemenea obligații poate aduce atingere drepturilor care sunt astfel conferite în mod implicit particularilor în temeiul dispozițiilor relevante ale dreptului Uniunii. Deplina eficacitate a acestor dispoziții și protecția drepturilor pe care acestea le conferă impun ca particularii să aibă posibilitatea de a obține repararea prejudiciului [a se vedea în acest sens Hotărârea din 22 decembrie 2022, Ministre de la Transition écologique și Premier ministre (Răspunderea statului pentru poluarea aerului), C-61/21, EU:C:2022:1015, punctul 47].
- 121 În speță, este necesar să se constate că Regulamentul 2016/794 impune Europol și autorităților competente ale statelor membre, chemate să coopereze cu această agenție a Uniunii în vederea efectuării urmăririi penale, o obligație de a proteja particularii împotriva prelucrării ilegale a

datelor lor cu caracter personal, ce rezultă în special din interpretarea articolului 2 literele (h), (i) și (k) coroborat cu articolul 28 alineatul (1) literele (a) și (f), cu articolul 38 alineatul (4) și cu articolului 50 alineatul (1) din acest regulament.

- 122 Astfel, articolul 2 litera (k) din Regulamentul 2016/794 definește „prelucrarea” ca fiind orice operațiune sau set de operațiuni efectuate asupra datelor cu caracter personal sau seturilor de date cu caracter personal, cu sau fără utilizarea de mijloace automatizate, cum ar fi dezvăluirea prin transmitere, diseminarea sau punerea la dispoziție în orice alt mod. Articolul 2 literele (h) și (i) din acest regulament definește „datele cu caracter personal” ca fiind orice informație privind o „persoană vizată”, această din urmă noțiune desemnând o persoană fizică identificată sau identificabilă. Pe de altă parte, articolul 28 alineatul (1) literele (a) și (f) din regulamentul menționat impune ca datele cu caracter personal să fie prelucrate „în mod corect și în conformitate cu dispozițiile legale” și într-un mod care le asigură securitatea corespunzătoare. Potrivit articolului 38 alineatul (4) din același regulament, Europol este responsabil de respectarea acestor principii amintite la articolul 28 alineatul (1) literele (a) și (f). În sfârșit, articolul 50 alineatul (1) din Regulamentul 2016/794, în măsura în care impune entităților implicate în cadrul cooperării prevăzute de acest regulament repararea prejudiciului suferit de o persoană fizică din cauza unei prelucrări ilegale de date, cuprinde obligația implicită a acestor entități de a proteja orice persoană fizică împotriva oricărei forme ilegale de punere la dispoziție a datelor cu caracter personal care o privesc.
- 123 Din coroborarea dispozițiilor menționate la cele două puncte precedente rezultă că orice divulgare de date cu caracter personal care fac obiectul unei prelucrări în cadrul unei cooperări între Europol și autoritățile naționale competente în temeiul Regulamentului 2016/794 către persoane neautorizate să ia cunoștință de acestea constituie o încălcare a unei norme de drept al Uniunii care conferă drepturi particularilor.
- 124 În speță, din constatările Tribunalului de la punctele 1, 2, 44, 84, 85 și 90 din hotărârea atacată, pe care Curtea și le însușește, rezultă că datele cu caracter personal referitoare la recurent constând în conversații cu caracter intim între el și prietena lui, care se aflau în telefoanele mobile în cauză predate Europol de autoritățile slovace în cadrul unei cooperări în temeiul Regulamentului 2016/794, au fost extrase din aceste telefoane și că aceste date, care s-au aflat mai întâi în posesia Europol și, începând de la 23 octombrie 2018, în posesia Europol și a acestor autorități, au făcut obiectul unei divulgări către persoane neautorizate să ia cunoștință de ele, fapt care a condus la publicarea lor în presa slovacă la 20 mai 2019. Asemenea împrejurări revelează o încălcare precum cea menționată la punctul anterior.
- 125 În această privință, este necesar să se înlăture argumentul Europol potrivit căruia a respectat obligațiile pe care i le impune Regulamentul 2016/794 prin punerea în aplicare a măsurilor tehnice și organizatorice adecvate pentru protejarea datelor cu caracter personal împotriva oricărei forme de prelucrare neautorizată. Astfel, după cum s-a arătat la punctul 80 din prezenta hotărâre, articolul 50 alineatul (1) din acest regulament stabilește un regim al răspunderii solidare în cadrul căruia persoana care se consideră victima unei prelucrări ilegale de date este scutită de obligația de a stabili căreia dintre entitățile implicate în cooperare în temeiul acestui regulament îi este imputabilă o atare prelucrare, fără a aduce atingere posibilității oferite Europol de a sesiza ulterior, dacă este cazul, consiliul său de administrație, în temeiul articolului 50 alineatul (2) din același regulament, pentru a se stabili răspunderea finală pentru despăgubirile acordate acestei persoane.

- 126 În ceea ce privește al doilea aspect al primei condiții de angajare a răspunderii extracontractuale a Uniunii, referitor la cerința unei încălcări suficient de grave a unei norme a dreptului Uniunii care conferă drepturi particularilor, criteriul decisiv pentru a considera că o încălcare a dreptului Uniunii este suficient de gravă îl constituie încălcarea vădită și gravă a limitelor puterii de apreciere pe care le stabilește norma încălcată (a se vedea în acest sens Hotărârea din 4 iulie 2000, Bergaderm și Goupil/Comisia, C-352/98 P, EU:C:2000:361, punctul 43 și jurisprudența citată, precum și Hotărârea din 4 aprilie 2017, Ombudsmanul/Staelen, C-337/15 P, EU:C:2017:256, punctul 31 și jurisprudența citată). În cazul în care autoritatea în cauză nu dispune decât de o marjă de apreciere considerabil redusă sau chiar inexistentă, simpla încălcare a dreptului Uniunii poate fi suficientă pentru a se stabili existența unei încălcări suficient de grave a dreptului Uniunii (Hotărârea din 10 iulie 2003, Comisia/Fresh Marine, C-472/00 P, EU:C:2003:399, punctul 26 și jurisprudența citată). O astfel de încălcare o constituie în special erorile impardonabile, neglijențele grave în exercitarea unei obligații sau o lipsă vădită de diligență (a se vedea în acest sens Hotărârea din 30 ianuarie 1992, Finsider și alții/Comisia, C-363/88 și C-364/88, EU:C:1992:44, punctul 22, precum și jurisprudența citată).
- 127 Aprecierea care trebuie efectuată necesită luarea în considerare a domeniului, a condițiilor și a contextului în care intră în sarcina autorității vizate obligația în cauză (a se vedea în acest sens Hotărârea din 4 aprilie 2017, Ombudsmanul/Staelen, C-337/15 P, EU:C:2017:256, punctul 40 și jurisprudența citată).
- 128 În plus, trebuie să se țină seama în special de gradul de claritate și de precizie al normei încălcate, precum și de întinderea marjei de apreciere pe care această normă o lasă autorității vizate (a se vedea în acest sens Hotărârea din 30 mai 2017, Safa Nicu Sepahan/Consiliul, C-45/15 P, EU:C:2017:402, punctul 30 și jurisprudența citată), de complexitatea situației pe care trebuie să o soluționeze și de dificultățile de aplicare sau de interpretare a textelor [Hotărârea din 19 aprilie 2007, Holcim (Deutschland)/Comisia, C-282/05 P, EU:C:2007:226, punctul 50 și jurisprudența citată].
- 129 În speță, este necesar să se constate, pe de o parte, că dispozițiile menționate la punctele 122 și 123 din prezenta hotărâre nu lasă entităților implicate într-o cooperare în temeiul Regulamentului 2016/794 nicio marjă de apreciere în ceea ce privește obligația lor de a proteja orice persoană fizică împotriva oricărei forme ilegale de punere la dispoziție a datelor cu caracter personal care o privesc, prin punerea în aplicare a măsurilor tehnice și organizatorice adecvate în acest scop. Pe de altă parte, această obligație se înscrie în contextul sensibil al unei cooperări între Europol și statele membre în vederea efectuării urmăririi penale, în care astfel de date sunt prelucrate în afara oricărei intervenții din partea persoanelor vizate, cel mai adesea fără știrea lor, și, prin urmare, fără ca acestea să poată interveni în vreun mod pentru a preveni o eventuală prelucrare ilegală a datelor lor.
- 130 Caracterul intim al datelor care se pot regăsi pe suporturi precum cele în discuție în prezenta cauză sporește necesitatea de a asigura cu strictețe protecția acestor date care îl privesc pe recurent, cu atât mai mult cu cât datele respective nu aveau nicio legătură cu faptele pentru care era urmărit penal.
- 131 În aceste condiții, este necesar să se considere, având în vedere constatările Tribunalului amintite la punctul 124 din prezenta hotărâre, că prelucrarea ilegală a datelor menționate survenită în cadrul cooperării dintre Europol și autoritățile slovace în temeiul Regulamentului 2016/794 a constituit o încălcare suficient de gravă a unei norme de drept al Uniunii care conferă drepturi particularilor.

- 132 Trebuie adăugat că argumentul Europol potrivit căruia nu a avut niciodată acces la datele extrase din telefoanele mobile în cauză sub o formă decriptată și inteligibilă nu este de natură să repună în discuție însăși existența unei asemenea încălcări ca urmare a prelucrării ilegale de date survenite în cadrul acestei cooperări. Or, după cum reiese din cuprinsul punctului 80 din prezenta hotărâre, articolul 50 alineatul (1) din Regulamentul 2016/794 stabilește un regim al răspunderii solidare în cadrul căruia victima unei asemenea prelucrări este scutită de obligația de a stabili căreia dintre entitățile implicate într-o astfel de cooperare îi este imputabilă această prelucrare. Rezultă că acest argument nu poate fi, în orice caz, admis în contextul prezentei cauze, fără a aduce atingere posibilității Europol de a-l invoca, dacă este cazul, în cadrul sesizării consiliului său de administrație în temeiul articolului 50 alineatul (2) din acest regulament.
- 133 În ceea ce privește a doua și a treia condiție pentru angajarea răspunderii extracontractuale a Uniunii, care decurg din articolul 340 al doilea paragraf TFUE, referitoare la dovada prejudiciului suferit și a legăturii de cauzalitate dintre acest prejudiciu și încălcarea suficient de gravă a unei norme de drept al Uniunii, pe care o constituie în speță prelucrarea ilegală a datelor, recurentul susține că divulgarea datelor cu caracter personal care îl privesc existente în telefoanele mobile în cauză a adus atingere, din cauza publicării acestor date, nu numai dreptului la respectarea vieții sale private, ci și dreptului la respectarea vieții sale de familie. Această divulgare a avut un impact negativ asupra relațiilor dintre recurent și fiicele sale, care au fost profund afectate de publicarea datelor respective care se refereau în special la relația intimă a tatălui lor cu iubita sa, făcută publică, și la conversațiile lor intime. Aceasta a condus la un sentiment de frustrare și de nedreptate, precum și la o atingere adusă onoarei și reputației profesionale ale recurentului. Divulgarea menționată a adus de asemenea atingere dreptului la respectarea secretului comunicațiilor garantat de articolul 7 din cartă.
- 134 Europol nu a formulat niciun argument specific în legătură cu caracterul real al prejudiciului moral pretins de recurent și existența unei legături de cauzalitate între prelucrarea ilegală de date și acest prejudiciu. Acesta s-a limitat să susțină că, în lipsa dovezii că a existat un eveniment prejudiciabil sau că acesta era imputabil Europol, primul capăt de cerere trebuie respins.
- 135 În ceea ce privește condițiile referitoare la caracterul real al prejudiciului și la legătura de cauzalitate, răspunderea extracontractuală a Uniunii nu poate fi angajată decât dacă recurentul a suferit efectiv un prejudiciu real și cert, iar prejudiciul decurge într-un mod suficient de direct din pretinsa încălcare a unei norme de drept al Uniunii. Revine recurentului sarcina de a prezenta instanței Uniunii elemente de probă pentru a stabili existența și întinderea prejudiciului pe care îl invocă, precum și existența unei legături cauzale suficient de directe între această încălcare și prejudiciul pretins (a se vedea în acest sens Hotărârea din 30 mai 2017, Safa Nicu Sepahan/Consiliul, C-45/15 P, EU:C:2017:402, punctele 61 și 62, precum și jurisprudența citată).
- 136 În speță, așa cum s-a arătat la punctul 124 din prezenta hotărâre, prelucrarea ilegală de date pe care a constituit-o divulgarea către persoane neautorizate a unor date referitoare la conversații intime între reclamant și prietena sa a condus la punerea acestor date la dispoziția publicului, după cum o atestă publicarea lor în presa slovacă. Având în vedere conținutul acestor conversații, este necesar să se considere că prin această prelucrare ilegală a datelor s-a încălcat dreptul recurentului la respectarea vieții sale private și de familie, precum și a secretului comunicațiilor, astfel cum sunt garantate de articolul 7 din cartă, și s-a adus atingere onoarei și reputației sale, ceea ce i-a cauzat un prejudiciu moral acestuia.
- 137 Pentru repararea prejudiciului pretins în cadrul primului capăt de cerere, recurentul solicită plata sumei de 50 000 de euro.

- 138 Cu toate acestea, Tribunalul a apreciat că examinarea primului capăt de cerere trebuia să se limiteze la prejudiciul pretins ce rezultă din simpla divulgare a transcrierilor conversațiilor cu caracter intim și sexual dintre reclamant și prietena sa, întrucât recurentul nu a furnizat niciun element de natură să demonstreze direct sau indirect divulgarea efectivă a fotografiilor menționate la punctul 26 din prezenta hotărâre.
- 139 Întrucât această respingere în parte a primului capăt de cerere nu a fost contestată în recurs, este necesar să se excludă de la despăgubirea care trebuie acordată recurentului această parte a prejudiciului pretins.
- 140 În aceste condiții, este necesar să se decidă că prejudiciul moral suferit de recurent ca urmare a divulgării transcrierilor conversațiilor cu caracter intim întreținute cu prietena sa va fi reparat în mod adecvat prin plata unei despăgubiri stabilite, în echitate, la 2 000 de euro.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 141 În temeiul articolului 184 alineatul (2) din Regulamentul de procedură al Curții, atunci când recursul nu este fondat sau atunci când recursul este fondat, iar Curtea soluționează ea însăși în mod definitiv litigiul, aceasta se pronunță asupra cheltuielilor de judecată.
- 142 Potrivit articolului 138 alineatul (1) din acesta, aplicabil procedurii de recurs în temeiul articolului 184 alineatul (1), partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată. Conform acestui articol 138 alineatul (3) prima teză, în cazul în care părțile cad, fiecare, în pretenții cu privire la unu sau mai multe capete de cerere, fiecare parte suportă propriile cheltuieli de judecată.
- 143 În speță, recurentul solicită să se statueze cu privire la cheltuielile de judecată „în cadrul procedurii principale”. În această privință, este necesar să se arate că, deși în concluziile sale în primă instanță acesta a solicitat obligarea Europol la plata cheltuielilor de judecată, în recursul formulat el nu a solicitat plata cheltuielilor de judecată aferente procedurii de recurs.
- 144 Europol a solicitat obligarea recurentului la plata cheltuielilor de judecată aferente atât procedurii în primă instanță, cât și procedurii de recurs.
- 145 În aceste împrejurări, întrucât părțile au căzut fiecare în pretenții în parte în stadiul recursului, precum și, în parte, în concluziile lor în primă instanță, fiecare dintre ele suportă propriile cheltuieli de judecată aferente atât procedurii în primă instanță, cât și procedurii de recurs.
- 146 În conformitate cu articolul 140 alineatul (1) din Regulamentul de procedură, aplicabil procedurii de recurs în temeiul articolului 184 alineatul (1) din acesta, statele membre și instituțiile care au intervenit în litigiu suportă propriile cheltuieli de judecată. Republica Slovacă, intervenientă la Curte, va trebui, așadar, să suporte propriile cheltuieli de judecată.

Pentru aceste motive, Curtea (Marea Cameră) declară și hotărăște:

- 1) Anulează Hotărârea Tribunalului Uniunii Europene din 29 septembrie 2021, Kočner/Europol (T-528/20, EU:T:2021:631), în ceea ce privește respingerea primului capăt de cerere, astfel cum a fost delimitat în prezenta hotărâre.**

- 2) Respinge în rest recursul.**
- 3) Obligă Agenția Uniunii Europene pentru Cooperare în Materie de Aplicare a Legii (Europol) la plata unei despăgubiri în cuantum de 2 000 de euro domnului Marián Kočner.**
- 4) Respinge în rest acțiunea.**
- 5) Domnul Marián Kočner și Europol vor suporta fiecare propriile cheltuieli de judecată aferente atât procedurii în primă instanță, cât și procedurii de recurs.**
- 6) Republica Slovacă va suporta propriile cheltuieli de judecată.**

Semnături